

Kvote 1- og kvote 2-studerende på vippen klarer sig lige så godt på studiet – men et afslag har større konsekvenser for kvote 2-ansøgere

VIDENSOVERBLIK

MARTS 2026

☑ EKSTERNT BEDØMT

Et nyt forskningsprojekt fra ROCKWOOL Fonden viser, at når kvote 2-ansøgere optages på en uddannelse, så øger de deres sandsynlighed for at gennemføre en videregående uddannelse betydeligt mere, end kvote 1-ansøgere gør. Det skyldes, at kvote 2-ansøgere, der ikke kommer ind, har markant lavere sandsynlighed for at have afsluttet en videregående uddannelse efter fem år. Uddannelserne har imidlertid ikke incitament til at øge kvote 2, fordi ansøgerne klarer sig lige godt på den pågældende uddannelse, når de kommer ind.

Forskningsrapport af Mikkel Høst Gandil, forsker ved ROCKWOOL Fonden og Edwin Leuven, professor i Økonomi ved University of Oslo

Hovedkonklusioner

- Kvote 1- og kvote 2-ansøgere, der ligger lige på vippen til at komme ind, har den samme sandsynlighed for at gennemføre den konkrete uddannelse, hvis de optages. Fra uddannelsernes perspektiv er der derfor ikke et økonomisk incitament til at optage flere på kvote 2, end de gør i dag.
- De kvote 1-ansøgere, der er på vippen til at komme ind, men ikke kommer ind, vil med høj sandsynlighed alligevel gennemføre en videregående uddannelse efter fem år, til trods for at de ikke kom ind. Kvote 2-ansøgere på vippen har mindre sandsynlighed for at gennemføre en uddannelse efter fem år, hvis de ikke kommer ind.

- Resultaterne viser, at uddannelserne bruger kvotesystemet, så det er økonomisk optimalt set fra deres eget synspunkt, men at uddannelsespladserne ikke nødvendigvis bliver givet til dem, der får mest ud af det set fra et samfundsperspektiv.

Uddannelserne bruger kvoter optimalt set fra deres eget perspektiv

Forskningsprojektet viser, at uddannelserne generelt er i stand til at anvende kvotesystemet til at maksimere gennemførelsen for de ansøgere, de optager. Dette ses ved, at de sidst optagne ansøgere i hhv. kvote 1 og kvote 2 har næsten samme sandsynlighed for at gennemføre den konkrete uddannelse (hhv. 57,7 og 58,7 procent). Når gennemførelsen er ens for ansøgere på vippen i de to kvoter, kan uddannelserne ikke øge den samlede gennemførelse ved at flytte pladserne fra den ene kvote til den anden.

Med taxametersystemet får uddannelsesinstitutionerne penge efter, hvor mange studerende der er indskrevet og består deres uddannelse. Uddannelserne har derfor et økonomisk incitament til at maksimere gennemførelse. Forskningsresultaterne tyder på, at uddannelserne reagerer økonomisk korrekt på disse incitamenter.

Dette efterprøves i forskningsprojektet ved at undersøge en regelændring i 2012, hvor uddannelserne selv fik lov til at sætte kvotestørrelser. Efter regelændringen formåede uddannelserne at lukke hullet i gennemførelse mellem de sidst optagne i kvote 1 og kvote 2.

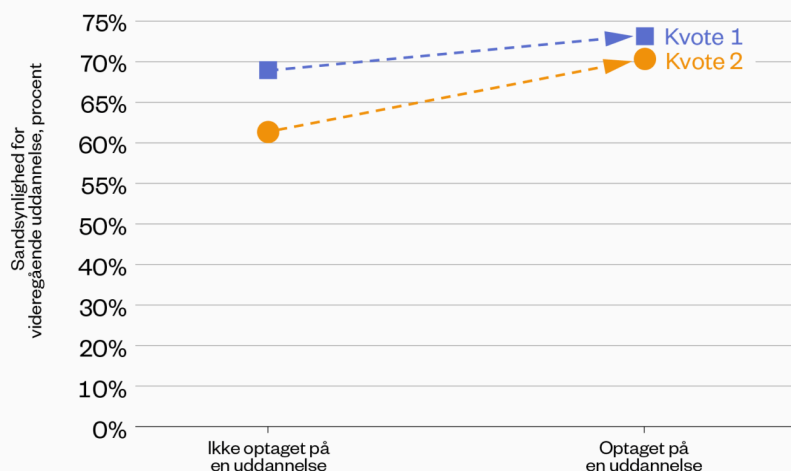
Kvote 2-ansøgere har mere at tabe, når de ikke bliver optaget

Forskningsprojektet viser, at når kvote 1-ansøgere bliver optaget på en videregående uddannelse, stiger deres sandsynlighed for at gennemføre en videregående uddannelse i løbet af de efterfølgende fem år (enten den pågældende uddannelse eller en anden) med 4,4 procentpoint – fra en gennemførelsessandsynlighed på 69,0 procent til 73,4 procent.

Når kvote 2-ansøgere bliver optaget på en uddannelse, stiger deres sandsynlighed for at gennemføre en eller anden uddannelse inden for fem år med 9,2 procentpoint, og de går fra en gennemførelsessandsynlighed på 61,4 procent til 70,6 procent.

Altså har kvote 2-ansøgere, der ikke bliver optaget på et studie, 7,6 procentpoint lavere sandsynlighed for at have taget en videregående uddannelse fem år senere sammenlignet med kvote 1-ansøgere.

Figur 1. Sandsynlighed for at få en videregående uddannelse for ansøgere på vippen



Figur 1: Viser sandsynligheden for at få en videregående uddannelse når ansøgeren bliver afvist eller optaget på en uddannelse. Sandsynlighederne er målt for ansøgere, der er på vippen til at blive optaget i kvote 1 og ansøgere, der er på vippen til at blive optaget i kvote 2.

Mere besværlig ansøgning hænger sammen med øget sandsynlighed for at optage studerende, der gennemfører

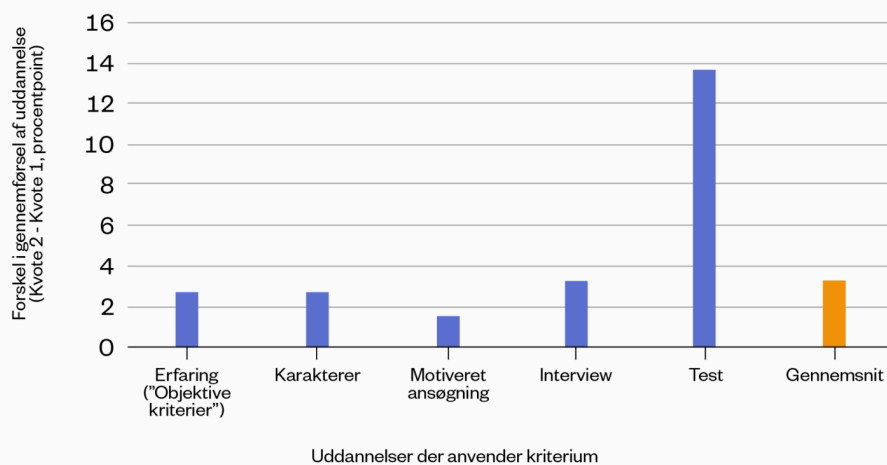
Det er sværere at søge kvote 2 end kvote 1. Dels skal man søge tidligere, dels skal man indlevere mere materiale eller deltage i f.eks. test og interview. Hvor svært det er at søge kvote 2, kan påvirke, hvem der søger.

Forskningsprojektet har derfor sammenlignet dem, der både har en kvote 1- og en kvote 2-ansøgning, med dem, der kun har en kvote 1-ansøgning, og målt, hvorvidt de gennemfører studiet. Forskerne sammenligner ansøgere, der begge lige nøjagtig kommer ind på kvote 1, men hvor den ene har søgt kvote 2, og den anden ikke har. De har dermed det samme karaktergennemsnit fra ungdomsuddannelserne.

Ansøgeren, der oven i kvote 1 også har søgt kvote 2, har i gennemsnit cirka 3,3 procentpoint højere sandsynlighed for at gennemføre den pågældende uddannelse end den ansøger, der udelukkende har søgt gennem kvote 1 – vel at mærke selvom de to har samme karaktergennemsnit. Denne forskel er større på de uddannelser, som bruger tests. Her er forskellen 13,7 procentpoint.

Forskellen i gennemførelse mellem ansøgere med og uden en kvote 2-ansøgning indikerer, at der fra uddannelsernes perspektiv kan være fordele ved at gøre det sværere at søge. Dette skyldes formentlig, at umotiverede ansøgere afholder sig fra at søge, når ansøgningsprocessen i kvote 2 er sværere eller mere omstændelig.

Figur 2. Forskel i gennemførelse mellem kvote 2 og kvote 1



Figur 2: Viser forskellen i gennemførelse af uddannelsen for kvote 1-ansøgere, med og uden en kvote 2 ansøgning. Forskellen er målt for ansøgere, der lige nøjagtig kommer ind på kvote 1 og de har derfor samme karaktergennemsnit. Hver søjle viser forskellen for de uddannelser, der anvender et

Relevante medarbejdere



Mikkel Høst Gandil

Forsker

mga@rff.dk

+45 28 73 67 69

ARBEJDSMARKED OG BESKÆFTIGELSE

SKOLE OG UDDANNELSE

Vidensoverblik fra ROCKWOOL Fonden

Vidensoverblik fra ROCKWOOL Fonden (ISSN 1396-1217) udgives for at informere offentligheden om resultaterne af den løbende forskning.

Vidensoverblikket er ikke ophavsretligt beskyttet og må frit citeres eller kopieres med fornøden kildeangivelse.

Du kan se andre udgivelser på:

<https://www.rockwoolfonden.dk/udgivelser>